

RAČUNI ZA PLAĆANJE

INFORMIRAJ SE

Pregled broja korisnika računa za plaćanje na dan 31. prosinca 2021.

2,1	računa po stanovniku RH
3.846.256	stanovnik RH (potrošač) imao je otvoren račun kod kreditne institucije
8.177.441	ukupni broj otvorenih računa potrošača (transakcijski i drugi platni računi)

Izvor: Platne transakcije i računi, Okvir 2., 2021., str. 48.

Tekući račun i žiroračun

Račune za plaćanje građani najčešće ugovaraju s bankama i služe nam za uplate, isplate i izvršavanje platnih transakcija. Dijelimo ih na transakcijske račune, u koje spadaju tekući, osnovni i žiroračun, te na druge platne račune, u koje ubrajamo sve račune koji nisu transakcijski, ali po njima također možemo izvršavati platne transakcije. Računi mogu biti jednovalutni i viševalutni.

Prije ugovaranja računa za plaćanje valja se upoznati s osnovnim obilježjima takve usluge. Većina prava i obveza koja proizlazi za potrošača i pružatelja usluge definira se potpisivanjem okvirnog ugovora o korištenju usluge računa za plaćanje. Za dodatne informacije preporučuje se proučiti opće uvjete poslovanja za račune građana pojedinog pružatelja usluga, dok se o naknadama možemo informirati u javno dostupnim tarifama naknada.

Obavještanje o promjenama

Pri ugovaranju računa za plaćanje, među ostalim, uobičajeno se ugovara i neki od oblika obavještanja o promjenama i stanju po računu. Pravodobnim obavještanjem o promjenama i stanju na računu olakšavamo si svakodnevno financijsko planiranje te izbjegavamo neželjene situacije poput dovođenja računa u stanje nedopuštenog prekoračenja.

Dodatne usluge uz račun za plaćanje

Danas na tržištu postoji cijeli niz dodatnih usluga koje možemo ugovoriti uz račun za plaćanje kao zasebne usluge ili kao usluge koje se prodaju u paketu. Kod usluga koje se prodaju u paketu važno je obratiti pozornost na

Statistika učestalosti korištenja pojedinih dodatnih usluga uz račun za plaćanje

Potrošači		
3.888.529	stanovnika RH	(100%)
1.407.823	korisnika internetskog bankarstva	36,2%
1.860.592	korisnika mobilnog bankarstva	47,85%

Izvor: Platne transakcije i računi, 2021., str. 22.

one pakete koji sadržavaju usluge kojima će se zaista i koristiti ili takve usluge ugovoriti zasebno. Primjer takvih usluga mogu biti: usluga internetskog bankarstva, usluga mobilnog bankarstva, usluga trajnog naloga, izravnog terećenja, neki od oblika dodatnog obavještanja o stanju na računu (SMS, e-pošta), usluga pomoći u kući i sl.

Prije ugovaranja pojedine usluge ili paketa usluga potrebno je informirati se o pravima i obvezama koje proizlaze iz ugovora o korištenju takve usluge, koristima koje za nas ugovaranje takve usluge donosi kao i troškovima koje smo obvezni platiti. Takve i slične informacije možemo pronaći u dodatnim brošurama koje su dostupne uz pojedine usluge, u općim uvjetima poslovanja za pojedinu uslugu ili izravno u komunikaciji sa zaposlenicima kreditne institucije. Informacije o naknadama i troškovima možemo potražiti u tarifi naknada.

Platne kartice

Za platne kartice kažemo da su platni instrument koji nam, među ostalim, omogućuje lakše podizanje gotovog novca na bankomatima, plaćanje robe i usluga na prodajnim mjestima korištenjem EFTPOS (engl. *Electronic funds transfer at point of sale*) uređaja, plaćanje robe i usluga preko interneta itd.

Na dan 31. prosinca 2021.

ukupni broj EFTPOS uređaja u RH:	118.731
ukupni broj bankomata u RH:	4.692

VODITE RAČUNA O SVOJEM RAČUNU I PLATNIM KARTICAMA

Broj debitnih kartica po stanovniku: **1,69**

Stanovnika RH s najmanje jednom platnom karticom: **89%**

Izvor: Platne kartice i kartične transakcije, 2021., str. 10., 19. i 23.

Kartice s obzirom na dospijeće i podmirenje učinjenih troškova možemo podijeliti na debitne, kreditne i prepaid kartice. Kod debitnih i prepaid kartica račun korisnika tereti se odmah po nastalom trošku, dok kod kreditnih kartica postoji neki oblik odgođenog plaćanja učinjenih troškova.

Debitne kartice

Debitne kartice izdaju se najčešće uz otvaranje transakcijskog računa. Omogućuju korisniku podizanje i polaganje gotovine na bankomatima, plaćanje na prodajnim mjestima kao i kupnju preko interneta. Korisnici debitnih kartica mogu obavljati kupnje do iznosa koji je raspoloživ na računu, pri čemu u obzir treba uzeti i to da odobreno prekoračenje također ulazi u raspoloživi iznos.

Pri obavljanju transakcija potrebno je voditi računa o sigurnosti te na taj način umanjiti rizik od zloupotrebe. To znači slijediti preporuke izdavatelja, poput čuvanja PIN-a na sigurnom mjestu (najbolje nikada u blizini same kartice), tijekom plaćanja na prodajnim mjestima ne ispuštati platnu karticu iz vidokruga, pri kupnji na internetu ostavljati podatke samo u sigurnom okruženju i sl.

Kreditne kartice

Kreditne kartice omogućuju korisnicima neki oblik odgođenog plaćanja na prodajnom mjestu ili internetu. Sigurnosne preporuke iste su kao i kod debitnih kartica. Međutim, s obzirom na to da postoje različiti modaliteti kreditnih kartica, korisnicima se preporučuje da prije ugovaranja kartice prikupe informacije o načinu korištenja, pripadajućim troškovima i naknadama.

To konkretno znači da nam je poznat način na koji se kartica ugovara, rabi i prestaje rabiti i da nam je poznat modalitet kreditne kartice:

- kartica koja omogućuje kupnju s odgodom plaćanja, pri čemu cjelokupni iznos dolazi na naplatu
- kartica koja omogućuje kupnju s odgodom, pri čemu postotak dolazi na naplatu.

Kada znamo o kakvoj je točno kreditnoj kartici riječ, prije kupnje trebali bismo imati i informacije o:

- intervalu/intervalima u kojima se troškovi naplaćuju
- načinu na koji troškove možemo podmiriti
- načinu obračuna i visini kamatne stope
- svim drugim troškovima i naknadama.

Dopušteno prekoračenje

Dopušteno prekoračenje (minus) jest oblik kredita koji se odobrava po tekućim računima. Visina odobrenog prekoračenja određuje se na temelju visine primanja te se revidira u unaprijed ugovorenim razdobljima. Također, kreditna institucija na raspolaganje vam može staviti i prešutno (prihvaćeno) prekoračenje. To je iznos koji prelazi pozitivno stanje na računu ili iznos ugovornoga (dopuštenog) prekoračenja. Osim redovno ugovorene kamatne stope na iznos iskorištenoga dopuštenog prekoračenja za razdoblje u kojemu je prekoračenje korišteno, obračunava se i zatezna kamata za prekoračenje izvan iznosa dopuštenog prekoračenja – ulazak u nedopušteno prekoračenje.

Prema važećoj regulativi postoji obveza obavještanja korisnika o promjeni visine ili ukidanju dopuštenog prekoračenja 30 dana prije same promjene, da bi korisnik mogao prilagoditi buduću potrošnju budućim okolnostima. Također, ostavljena je mogućnost otplate umanjenog ili ukinutog dijela u 12 mjesečnih obroka bez dodatnih troškova.

Više informacija na:

Usporedite bankovne naknade

www.hnb.hr/temeljne-funkcije/platni-promet/usporedba-naknada

mHNB

Mobilna aplikacija Hrvatske narodne banke

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, 10000 Zagreb
zastita.potrosaca@hnb.hr
www.hnb.hr